

СЕКЦІЯ III

ФІЛОЛОГІЯ. ЛІНГВІСТИКА

ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Галкін О. В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
“Харківський авіаційний інститут”*

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4554182>

Переклад – один із елементів навчання та необхідних навичок студентів під час читання науково-технічної літератури. Особливо велика увага приділяється навчанню читання й розуміння науково-технічної літератури мовою оригіналу, матеріалів із фаху в немовних вузах.

Однією з проблем перекладу іншомовних науково-технічних текстів є можливість довільного тлумачення сутності предмета. Це призводить до того, що текст здається малоінформативним. Основною стилістичною рисою науково-технічного тексту є точний і чіткий виклад матеріалу при майже повній відсутності тих елементів, які надають мовленню емоційної насиченості [2, с. 244]. Головний наголос робиться на логічній, а не на емоційно-чуттєвій стороні. На думку деяких авторів, будь-який науково-технічний текст, незалежно від його змісту й характеру, може бути зовсім точно перекладений з однієї мови на іншу [3, с. 62]. Але для того, щоб одержати повноцінний переклад, перекладачеві необхідно врахувати всі нюанси. У сфері лексики це, перш за все, використання науково-технічної термінології й так званої спеціальної лексики. Термінами можуть бути і слова, що вживаються майже виключно в межах одного стилю, і спеціальні значення загальноживаних слів.

Досягнення перекладацької еквівалентності («адекватності перекладу»), усупереч розбіжностям у формальних і семантичних системах двох мов, вимагає від перекладача, перш за все, уміння зробити численні міжмовні перетворення – так звані перекладацькі трансформації – з тим, щоб текст перекладу з максимально можливою повнотою передавав усю інформацію, що мається у вихідному тексті, при строгому дотриманні норм мови перекладу [1, с. 190]. Наведемо приклад, який демонструє, що адекватний переклад часто неможливий без використання перекладацьких трансформацій, які конкретизують смисл певних мовних одиниць, роблячи їх значення більш чітким, що повністю відповідає вимогам до науково-технічних текстів:

This method of pumping heat from one place to another served mankind well when refrigerators' main jobs were preserving food and, as air conditioners, cooling buildings. – Цей метод перекачки тепла з одного місця в інше повною мірою використовувався людством у холодильниках, основними функціями яких було зберігання їжі, та у повітряних кондиціонерах, що охолоджували будівлі. У перекладі виділених лексем у

наведеному прикладі було використано прийом конкретизації, що є підбіром слів із більш вузьким об'ємом значення, ніж у поняття, що використовується в оригіналі (“jobs“ – “метод”, а не ”робота”).

Отже, вміння використовувати їх на практиці дають можливість у перекладі змінювати лексичні елементи мови оригіналу з метою адекватного передання їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із урахуванням норм мови перекладу. Переклад слів із різним об'ємом значення в мові оригіналу та мові перекладу є лише однією з багатьох нагальних проблем теорії та практики перекладознавства. Розгляд інших може становити перспективу подальших досліджень у цій сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). М. : Междунар. отношения, 1975. 240 с.
2. Аристов Е. А. Английские слова и их употребление / Е. А. Аристов, Д. Н. Барская. Львів : Світ, 1972. 390 с.
3. Носенко И. А. Пособие по переводу научно-технической литературы с английского языка на русский. М. : Высшая школа, 1974. 152 с.